

Pakiet do samokształcenia dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej

Wydział Rozwoju Szkół i Placówek

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

w ostatnich latach nastąpiło wiele zmian systemowych w edukacji małego dziecka. Ich nadrzędnym celem jest wspieranie rozwoju ucznia młodszego oraz wyrównywanie szans edukacyjnych. Główne zmiany służące realizacji tego celu to wprowadzenie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego dla dzieci pięcioletnich oraz etapowe wprowadzanie obniżenia wieku realizacji obowiązku szkolnego do sześciu lat.

Rok szkolny 2014/2015 jest rokiem przełomowym. Do pierwszych klas trafi znacznie więcej dzieci sześcioletnich niż w latach ubiegłych. Szkoły i ich organy prowadzące podjęły wiele działań przygotowujących placówki do przyjęcia ucznia o rok młodszego. Dostosowano i dodatkowo wyposażono sale lekcyjne i place zabaw, zmieniono organizację pracy szkoły – tak aby dzieci w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze mogły rozpocząć swoją przygodę ze szkołą. Jednak najważniejszą osobą i pierwszym przewodnikiem dziecka wprowadzającym go w ten nowy, ważny etap życiowy jest nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej. Pełni on kluczową rolę w łagodzeniu stresu adaptacyjnego wynikającego z przekroczenia tzw. progu szkolnego. To on odpowiada za wdrożenie dzieci w obowiązki szkolne w atmosferze spokoju i bezpieczeństwa. Obok działań dydaktycznych wykonuje czynności wychowawcze i opiekuńcze wobec swoich podopiecznych, podejmuje działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

Praca z uczniem młodszym wymaga modyfikowania procesu dydaktycznego w kierunku eksperymentowania, innowacyjności i stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej posiadają kompetencje zarówno do pracy w szkole, jak i w przedszkolu. Mają zatem możliwość modyfikowania metod i organizacji pracy z uczniem o rok młodszym, tak by nauka odbywała się poprzez zabawę i była aktywnym zdobywaniem wiedzy. Posiadają kompetencje do organizowania procesu dydaktycznego w sposób ciekawy i wspierający rozwój dziecka, z wykorzystaniem jego naturalnej gotowości do aktywności fizycznej i zainteresowania otaczającym światem.

Nauczyciele klas I–III to bardzo aktywna, stale doskonaląca się grupa zawodowa. Mogą oni stanowić dla siebie ważne źródło wiedzy i wzajemnej inspiracji. Tworzenie zespołów samokształceniowych przez nauczycieli daje możliwość dyskusji, wymiany doświadczeń, wspólnego wypracowywania rozwiązań dydaktyczno-wychowawczych oraz budowania dobrego klimatu pracy. Wartością pracy zespołowej jest spotkanie różnych punktów widzenia i perspektyw, wynikających z różnicy doświadczeń, sposobów pracy, posiadanych kompetencji i zdolności.

Polskie prawo oświatowe wskazuje na konieczność funkcjonowania w szkołach zespołów nauczycielskich na wielu poziomach i do realizowania różnorodnych zadań szkoły. Unia Europejska uznała pracę zespołową w oświacie za jeden z bardzo ważnych czynników rozwoju społeczeństw.

Wydział Rozwoju Szkół i Placówek Ośrodka Rozwoju Edukacji opracował dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej materiały stanowiące propozycję działań zespołów samokształceniowych, których celem jest doskonalenie kompetencji nauczycieli w obszarach ważnych z perspektywy pracy z uczniem młodszym na początku nauki w szkole. Przygotowany pakiet materiałów będzie sukcesywnie poszerzany o kolejne zagadnienia, istotne w edukacji wczesnoszkolnej.

Każdy z opracowanych obszarów został podzielony na szczegółowe zagadnienia, odpowiadające tematom spotkań zespołu samokształceniowego. Do poszczególnych spotkań została przygotowana propozycja działań zespołu oraz materiały edukacyjne, m.in. publikacje, scenariusze zajęć, materiały filmowe, przykłady dobrych praktyk. Terminy spotkań, zależnie od ich tematyki, odnoszą się zarówno do roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w szkole, jak i roku, w którym realizuje ono obowiązki szkolny.

Opracowany *Pakiet do samokształcenia dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej* jest skierowany do doświadczonych nauczycieli, którzy dostrzegają potrzebę wzbogacenia i urozmaicenia dotychczasowej pracy z uczniem młodszym, oraz do tych, którzy dopiero rozpoczynają swoją praktykę nauczycielską i potrzebują wsparcia w zorganizowaniu procesu dydaktyczno-wychowawczego w klasach I–III. W poszczególnych spotkaniach zespołu samokształceniowego przewidziany jest udział również innych osób zaangażowanych w organizację i realizację procesu edukacyjnego, np. dyrektora szkoły, wychowawców świetlicy, specjalistów, czy przedstawicieli organu prowadzącego.

Spośród propozycji obszarów tematycznych i poszczególnych spotkań, zespół samokształceniowy może wybrać te zagadnienia, które są ważne z punktu widzenia potrzeb danej szkoły, klasy i nauczycieli. Liczba spotkań, czas ich trwania oraz terminy realizacji należą do decyzji członków zespołu, zgodnie z diagnozą potrzeb i specyfiką pracy w konkretnej szkole.

Zapraszając Państwa do korzystania z przedstawionych materiałów, mamy nadzieję na jeszcze lepsze przygotowanie szkół i nauczycieli do pracy z dziećmi w klasach I–III, tak aby szkoła była bezpieczna i atrakcyjna dla ucznia oraz umożliwiła mu osiągnięcie sukcesu na miarę jego możliwości.

Zespół Wydziału Rozwoju Szkół i Placówek

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY

PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

METODY PRACY

Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY

PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Spotkanie 1 Przygotowanie szkoły pod względem organizacyjnym i lokalowym do przyjęcia ucznia o rok młodszego

Spotkanie 2 Cechy rozwojowe dziecka sześciolatniego

Spotkanie 3 „Pierwsze kroki” w szkole

Spotkanie 4 Rozwiązywanie trudnych sytuacji dotyczących adaptacji pierwszoklasisty w szkole

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO NAUCZYCIELI EDUKACJI Wczesnoszkolnej

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 1 Przygotowanie szkoły pod względem organizacyjnym i lokalowym do przyjęcia ucznia o rok młodszego</p> <p>Cel: Analiza zasobów i potrzeb lokalowych szkoły</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dyskusja na temat warunków lokalowych i wyposażenia szkoły w związku z rozpoczęciem nauki przez dziecko sześciolatnie (sale, pomoce dydaktyczne, szatnia, świetlica, stołówka, toalety, plac zabaw itp.): <ul style="list-style-type: none"> omówienie zasobów i ograniczeń warunków lokalowych szkoły w odniesieniu do potrzeb rozwojowych dziecka sześciolatniego, określenie potrzeb w powyższym zakresie. Przygotowanie wniosków do działań mających na celu poprawę bazy szkolnej. Zaplanowanie harmonogramu działań z wykorzystaniem opracowanych wniosków. 	<p><u>O sposobach zmniejszania stresu adaptacyjnego u dzieci</u> Ewa Zielińska</p> <p><u>Sześciolatek w szkole wyzwaniem dla dyrektora</u> Anna Florek</p> <p><u>Dzieci sześciolatnie w pierwszej klasie Szkoły Podstawowej nr 1 w Bolesławcu 1/2</u> materiał filmowy</p> <p><u>Dzieci sześciolatnie w pierwszej klasie Szkoły Podstawowej nr 1 w Bolesławcu 2/2</u> materiał filmowy</p> <p><u>Sześciolatek w szkole. Co może zrobić szkoła?, broszura informacyjna nr 02/2013 wydana w ramach serii „Biblioteka Entuzjastów Edukacji”</u> Anna Brzezińska</p>	0	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział dyrektora i przedstawiciela JST</p>

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 Cechy rozwojowe dziecka sześciolatka</p> <p>Cel: Doskonalenie kompetencji nauczycieli dotyczących dostosowania sposobu pracy do cech rozwojowych dziecka sześciolatka</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dokonanie przeglądu literatury przez nauczycieli, specjalistów i ekspertów oraz analiza porównawcza cech rozwojowych dziecka sześci- i siedmioletniego: <ul style="list-style-type: none"> wykład eksperta (np. psycholog rozwojowy, kliniczny) lub praca zespołowa: wspólny przegląd literatury na temat psychologii rozwojowej dziecka sześci- i siedmioletniego, opracowanie analizy porównawczej dotyczącej rozwoju dziecka w tym wieku. Analiza specyfiki pracy z uczniem młodszym: <ul style="list-style-type: none"> wymiana doświadczeń nauczycieli dotyczących sposobów pracy z dziećmi – uwzględniających różnice rozwojowe między dziećmi sześci- i siedmioletnimi, omówienie wybranego przypadku ucznia i zaplanowanie specyficznego sposobu pracy. 	<p><u>Przed progiem. Jakie umiejętności są potrzebne do rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie i jak je rozwijać?</u> Małgorzata Skura, Michał Lisicki, Dorota Sumińska (rozdz. 3 i 5)</p> <p><i>Osiągnięcia rozwojowe sześciolatka</i> Aleksandra Piotrowska (rozdz. 4.1 w: <u>Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole</u>)</p> <p><u>Diagnoza funkcjonowania uczniów sześcioletnich z zastosowaniem Skali Funkcjonowania Pierwszoklasisty (SFP)</u> Elżbieta Koźniewska, Andrzej Matuszewski, Elżbieta Zwierzyńska</p> <p><u>O adaptacji dziecka do warunków przedszkola (szkoły)</u> Ewa Zielińska</p> <p><u>O sposobach zmniejszania stresu adaptacyjnego u dzieci. Wskazówki i porady dla rodziców</u> Ewa Zielińska</p> <p>Artykuł jest adresowany do rodziców dzieci przedszkolnych. Wiele wskazówek można zastosować wobec dziecka sześciolatka rozpoczynającego klasę pierwszą.</p>	<p>Kwiecień - Maj</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli przedszkola, świetlicy i specjalistów</p>

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
	<p>3. Opracowanie wskazówek do pracy z uczniem młodszym uwzględniających jego rozwój fizyczny, psychiczny, poznawczy i społeczny, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Każdorazowo nagradzaj inicjatywę, wysiłek i starania dziecka. • Zachęcaj do samodzielności. • Rozpoznaj potrzeby i możliwości dziecka. • Dostosuj metody i techniki pracy do etapu rozwoju dziecka. • Współpracuj z rodzicami lub opiekunami dziecka. • Opracuj harmonogram kontaktów z rodzicami dziecka wymagającego wspomagania. • Włącz uczniów starszych do procesu adaptacji sześciolatka. <p>4. Przygotowanie krótkiego materiału edukacyjnego dla rodziców, opisującego cechy rozwojowe sześciolatka.</p> <p>5. Wykorzystanie przygotowanego materiału edukacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamieszczenie na stronie internetowej szkoły (np. w formie prezentacji PowerPoint), • prezentacja materiału podczas spotkań z rodzicami dzieci sześciolatków. 	<p><u>Wcześniejszy obowiązek szkolny a umiejętności życiowe sześciolatków</u> Laura Izabela Jurga</p> <p><u>Kompetencje małego dziecka w szkole</u> Wiesława Krysa</p>		

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 3 „Pierwsze kroki” w szkole</p> <p>Cel: Ułatwienie dzieciom sześciolletnim adaptacji w szkole</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca zespołowa nauczycieli przedszkola i szkoły: <ul style="list-style-type: none"> • zaplanowanie wspólnych działań ułatwiających adaptację przyszłego ucznia w szkole, • opracowanie harmonogramu wizyt przedszkolaków w szkole. 2. Ustalenie harmonogramu i organizacji „dni otwartych” dla dzieci sześciolletnich i ich rodziców. 3. Opracowanie informacji dotyczącej harmonogramu „dni otwartych” i sposobu jej upowszechnienia. 	<p><u>Spotkania przedszkolaków z uczniami klas pierwszych</u></p> <p><u>Projekt PROM – system pomyślnej adaptacji w szkole – budowanie współpracy pomiędzy przedszkolem a szkołą</u> Agnieszka Matwis</p> <p><u>Rozwijanie współpracy przedszkola i szkoły przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne</u></p> <p><u>Scenariusz spotkania informacyjnego dla rodziców i dzieci, które rozpoczną naukę w I klasie szkoły podstawowej</u></p>	Październik	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy i nauczycieli przedszkolnych</p>

ADAPTACJA PIERWSZOKLASISTY – PRZYGOTOWANIE SZKOŁY, NAUCZYCIELA, RODZICA

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Rozwiązywanie trudnych sytuacji dotyczących adaptacji pierwszoklasisty w szkole</p> <p>Cele: Wypracowanie sposobów rozwiązywania trudnych sytuacji dotyczących adaptacji pierwszoklasisty w szkole</p>	<ol style="list-style-type: none"> Wymiana doświadczeń dotyczących sytuacji trudnych. Przykładowe tematy do dyskusji: <ul style="list-style-type: none"> • sytuacja zdrowotna i społeczna ucznia, • trudne relacje: nauczyciel–rodzic, nauczyciel–uczeń, uczeń–uczeń, • wykluczenie i dyskryminacja, • inne sytuacje problemowe. Wspólne poszukiwanie rozwiązań. Dyskusja z wykorzystaniem przykładowych pytań: <ul style="list-style-type: none"> • Na czym polega trudna sytuacja (krótkie zdefiniowanie problemu)? Co jest jej przyczyną? • Czy w opisie sytuacji fakty są oddzielone od ocen, wyobrażeń lub przekonań? • Co każdy nauczyciel/inny pracownik szkoły/rodzic może zrobić, żeby rozwiązać sytuację problemową? • Co może pomóc w podjęciu współpracy przy rozwiązywaniu problemu? • Jakie są najlepsze rozwiązania? Opracowanie modelu rozwiązywania powtarzających się sytuacji problemowych. 	<p><i>Metody rozwiązywania konfliktowych sytuacji w szkole</i> Hanna Gasik</p> <p><i>Postawy i oddziaływania dorosłych w przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej</i> Tomasz Garstka</p> <p><i>Wspieranie dziecka z nadwagą i otyłością w społeczności szkolnej</i> Praca zbiorowa pod redakcją Anny Oblacińskiej</p>	<p>Październik</p>	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział specjalistów zatrudnionych w szkole, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Spotkanie 1 Specyfika pracy z dzieckiem sześciolatkiem

Spotkanie 2]' Przegląd metod i technik pracy odpowiadających potrzebom i możliwościom dziecka sześciolatniego

Spotkanie (Wspólne drugie śniadania jako jeden ze sposobów integracji grupy

Spotkanie) Prezentacja wybranych metod w praktyce jako forma wymiany doświadczeń

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO

NAUCZYCIELI EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 1 Specyfika pracy z dzieckiem sześciolatką</p> <p>Cel: Dobór metod i technik pracy z uwzględnieniem cech rozwojowych dzieci sześciolatką i siedmiolatką</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie i przedstawienie przez specjalistę lub nauczyciela prezentacji na temat charakterystyki rozwoju ucznia sześciolatka.2. Stworzenie schematu <i>Różnice i podobieństwa w rozwoju sześciolatką i siedmiolatką</i> (analiza porównawcza) z wykorzystaniem materiałów wypracowanych podczas spotkań zespołu samokształceniowego poświęconych tematyce adaptacji pierwszoklasisty.3. Dyskusja i poszukiwanie odpowiedzi na pytania:<ul style="list-style-type: none">• Czy i jak różnicować metody pracy z sześciolatką w odniesieniu do dotychczasowej pracy z siedmiolatką?• Na czym polega dostosowanie form i metod pracy do potrzeb i możliwości ucznia o rok młodszego?• Jakie rozwiązania można wdrożyć w naszej szkole?	<p><i>Osiągnięcia rozwojowe sześciolatka Aleksandra Piotrowska (rozdz. 4.1 w: Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole)</i></p> <p><i>Kto przychodzi do szkoły – dziecko czy uczeń? Małgorzata Skura, Michał Lisicki (rozdz. 1 w: Na progu. Ile w dziecku ucznia, a w nauczycielu mistrza? O co chodzi w pierwszej klasie?)</i></p> <p><i>Czego i jakimi metodami uczy się sześciolatek w I klasie? Małgorzata Sieńczewska (rozdz. 4.2 w: Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole)</i></p>	Kwiecień	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatką</p> <p>Udział nauczycieli przedszkola, świetlicy i specjalistów, dyrektora szkoły</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
	<p>4. Opracowanie zestawu metod pracy i rozwiązań organizacyjnych, alternatywnych dla systemu klasowo-lekcyjnego. Można uwzględnić następujące propozycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metoda projektu, • TIK, • nauczanie bezpodręcznikowe, • metody i techniki aktywizujące, • gry, zabawy, techniki dramowe, • plan daltoński (elementy), • metoda Marii Montessori (elementy). <p>5. Wybranie z opracowanego zestawu konkretnych metod i technik pracy do dalszej analizy. Przydzielenie poszczególnym nauczycielom wybranych metod w celu zaprezentowania ich podczas kolejnego spotkania.</p> <p>6. Zaplanowanie (w miarę możliwości) udziału w następnym spotkaniu nauczyciela z innej placówki, pracującego daną metodą.</p>	<p><i>Jakie metody nauczania najlepiej sprzyjają procesowi uczenia się dziecka?; Dlaczego praca w grupach (mniejszych i większych) jest skuteczniejsza niż indywidualna nauka?</i> Małgorzata Skura, Michał Lisicki (rozdz. 8 i 9 w: Za progiem)</p> <p><i>Szkoła atrakcyjna dla dziecka; Aktywność dziecka w: Razem z dzieckiem</i> Marzena Kędra, Monika Zatorska (w: <i>Razem z dzieckiem</i>, wkrótce na stronie ORE)</p>		

METODY PRACY Z SZESĆCIOLETKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 i 3 Przegląd metod i technik pracy odpowiadających potrzebom i możliwościom dziecka sześciolatniego</p> <p>Cele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pogłębienie wiedzy na temat wybranych metod pracy, uwzględniających potrzeby i możliwości ucznia młodszego 2. Dokonanie analizy metod pod kątem przydatności i możliwości zastosowania ich w praktyce 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprezentowanie przez nauczycieli przygotowanych metod i technik pracy z uczniem młodszym (zob. metody i rozwiązania wymienione powyżej). 2. Praca w grupach: określenie szans, zagrożeń i możliwości wynikających z zastosowania danych metod/technik w naszej szkole i konkretnych klasach. 3. Opracowanie listy zasobów i potrzeb dotyczących stosowania danych metod/technik i rozwiązań metodyczno-organizacyjnych. 4. Wstępne zaplanowanie działań wdrożeniowych i przekazanie ich do konsultacji dyrektorowi szkoły. 	<p><u>Praca metodą projektu</u> Marta Kotarba-Kańczugowska</p> <p><u>Multimedialne środowisko uczenia się – krótka charakterystyka wybranych elementów</u> Dorota Sobierańska</p> <p><u>Sieciakowa szkoła</u> Scenariusze zajęć lekcyjnych zamieszczonych w serwisie Sieciaki.pl, 6–12 lat</p> <p><u>Necio.pl – zabawa w Internet</u> Scenariusze zajęć zamieszczonych w serwisie Dzieckowsieci.fdn.pl</p> <p><u>Scenariusz zajęć Sieciaki</u> zamieszczony w serwisie Dzieckowsieci.fdn.pl</p> <p><u>scholaris.pl</u> Portal wiedzy dla nauczycieli ze scenariuszami zajęć i zasobami multimedialnymi</p>	<p>Maj, czerwiec</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczyciela pracującego daną metodą w innej szkole</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
		<p><u>Plan daltoński</u> Film o Szkole Podstawowej ABiS „Szkoła dla dziecka”</p> <p><u>www.dalton.org.pl</u> Polskie Stowarzyszenie Dalton</p> <p><u>Jak dziś wygląda plan daltoński?</u> Roel Rohnel</p> <p><u>Nauczanie bezpodręcznikowe – działanie warte trudu</u> Krystyna Dąbek</p> <p><i>Aktywizujące metody i techniki w edukacji wczesnoszkolnej</i> Jadwiga Czyżewska, cz. I i II, AU OMEGA, Suwałki 1998</p> <p><i>Pomóż mi zrobić to samemu</i> Gabriela Badura-Strzelczyk, Kraków 1998</p> <p><i>Drama w szkole podstawowej</i> Halina Machulska, Alicja Pruszkowska, Jan Tatarowicz, Warszawa 1997</p> <p><i>Drama – zabawa i myślenie</i> Krystyna Pankowska, Warszawa 1990</p>		

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Wspólne drugie śniadania jako jeden ze sposobów integracji grupy</p> <p>Cel: Analiza korzyści dla ucznia i nauczyciela wynikających z organizacji wspólnych śniadań w szkole/klasie</p>	<ol style="list-style-type: none"> Dyskusja na temat korzyści wynikających z przygotowywania i wspólnego spożywania śniadania w szkole ze zwróceniem uwagi na następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • budowanie klimatu społecznego, • kształtowanie umiejętności psychospołecznych, • kształtowanie u uczniów prozdrowotnych nawyków żywieniowych, • uczenie sześciolatków pracy w małych grupach itp. Prezentacja doświadczeń i omówienie różnych rozwiązań dotyczących organizacji wspólnych śniadań w szkole (możliwość wykorzystania programów „Szkłanka mleka” oraz „Owoce i warzywa w szkole”). Określenie niezbędnych warunków do organizacji posiłku w klasie, stołówce szkolnej lub innym miejscu, zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami i możliwościami szkoły. Opracowanie harmonogramu działań dotyczącego przygotowania uczniów do spożywania wspólnego śniadania – podział obowiązków i odpowiedzialności, praca w małych grupach. 	<p><u>Wspólne drugie śniadanie w szkole. Poradnik dla dyrektorów i pracowników szkół oraz rodziców uczniów</u> Barbara Woynarowska, Anna Oblacińska (przykłady dobrej praktyki, scenariusze dla rad pedagogicznych i klas I–III)</p> <p><u>Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole podstawowej</u> red. Barbara Woynarowska, cz. II (rozdz. I)</p> <p><u>Wspieranie dziecka z nadwagą i otyłością w społeczności szkolnej</u> Praca zbiorowa pod redakcją Anny Oblacińskiej (rozdz. I i II)</p>	<p>Wrzesień, październik</p>	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział w spotkaniu (w miarę możliwości) nauczyciela, który organizuje wspólne drugie śniadania w swojej szkole</p>

METODY PRACY Z SZEŚCIOLATKIEM W I KLASIE

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 5 Prezentacja wybranych metod w praktyce jako forma wymiany doświadczeń</p> <p>Cele: Zaprezentowanie wybranych metod i rozwiązań w działaniach praktycznych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i przeprowadzenie przez poszczególnych nauczycieli zajęć lub ich fragmentów, podczas których zostaną zaprezentowane różnorodne metody, formy, techniki pracy oraz rozwiązania metodyczne i organizacyjne, które przyniosą efekty w ich klasie, są atrakcyjne dla uczniów oraz warte wdrożenia w innych klasach. 2. Omówienie obserwowanych zajęć pod kątem: <ul style="list-style-type: none"> • przebiegu zajęć (lub ich fragmentu), • zastosowanych metod, • korzyści jakie niesie stosowanie danej metody/techniki/rozwiązania, organizacyjnego lub metodycznego dla dzieci i nauczyciela, • możliwości zastosowania zaprezentowanej metody/techniki/rozwiązania, organizacyjnego lub metodycznego w innych klasach. 3. Zaplanowanie dalszej współpracy w doskonaleniu i modyfikowaniu metod pracy z dziećmi o kolejne pomysły i rozwiązania warte upowszechnienia w szkole. 		Czerwiec	Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Spotkanie 1 Pierwszy kontakt dzieci i ich rodziców ze szkołą

Spotkanie 2 Pierwszy miesiąc dziecka i rodzica w szkole

Spotkanie 3 Włączanie rodziców w życie klasy i szkoły

Spotkanie 4 Trudne sytuacje w relacjach z rodzicami

PROPOZYCJA PLANU DZIAŁAŃ ZESPOŁU SAMOKSZTAŁCENIOWEGO

NAUCZYCIELI EDUKACJI Wczesnoszkolnej

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 1 Pierwszy kontakt dzieci i ich rodziców ze szkołą</p> <p>Cel: Wypracowanie strategii informacyjnej skierowanej do przyszłych uczniów i ich rodziców</p>	<ol style="list-style-type: none"> Przeanalizowanie dotychczasowych doświadczeń szkoły związanych z organizacją działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do przyszłych uczniów i ich rodziców. Przykładowe pytania do analizy: <ul style="list-style-type: none"> Jakich informacji o szkole poszukują rodzice (ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci sześciolatków)? Jakie są mocne strony naszej szkoły? Jaka jest jej specyfika? Jak szkoła jest przygotowana na przyjęcie sześciolatków? Jakie formy przekazu informacji były dotychczas wykorzystywane i jak oceniamy ich skuteczność (np. spotkania informacyjne, dni otwarte, strona internetowa szkoły, informacja we współpracujących ze szkołą instytucjach – przedszkola, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, JST, lokalne media, parafia itd.)? Sformułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących planowania działań informacyjno-promocyjnych na najbliższy rok szkolny. Opracowanie koncepcji i harmonogramu działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do przyszłych uczniów i ich rodziców. 	<p>6-latek w szkole – strona dla rodziców, najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi</p> <p>Scenariusz spotkania informacyjnego dla rodziców i dzieci, które rozpoczną naukę w I klasie szkoły podstawowej</p> <p>Materiały do polecenia rodzicom:</p> <p>Przed progiem. Jakie umiejętności są potrzebne do rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie i jak je rozwijać? Małgorzata Skura, Michał Lisicki, Dorota Sumińska</p> <p>Przygotowanie dziecka do szkoły. Ostatni dzwonek Anna Brzezińska</p>	Styczeń	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatków</p> <p>Udział nauczycieli, świetlicy, dyrektora, przedstawicieli rady rodziców</p>

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 2 Pierwszy miesiąc dziecka i rodzica w szkole</p> <p>Cel: Doskonalenie umiejętności nawiązywania dobrych relacji i współpracy z rodzicami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana doświadczeń dotyczących nawiązywania pierwszych kontaktów wychowawców klas I z rodzicami uczniów. Przykładowe zagadnienia do analizy: <ul style="list-style-type: none"> • doświadczenia nauczycieli związane z włączaniem rodziców w proces adaptacji dziecka, • działania inicjowane przez nauczyciela służące budowaniu dobrych relacji i zachęcaniu rodziców do współpracy już od pierwszych dni pobytu dziecka w szkole, • trudne sytuacje w pierwszych kontaktach z rodzicami i ich przyczyny. 2. Zapoznanie się z artykułem Marzeny Kędry <i>Włączanie rodziców w edukację dzieci</i>. Dyskusja na temat możliwości zastosowania proponowanych rozwiązań w realiach konkretnej szkoły. 3. Opracowanie katalogu pomysłów i wskazówek dotyczących nawiązywania pierwszych kontaktów z rodzicami uczniów klas I. Praca w mniejszych zespołach z podziałem na obszary: <ul style="list-style-type: none"> • pierwszy dzień w szkole – spotkanie w klasie po uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego, • pierwsze zebranie z rodzicami uczniów klasy I, • kontakty z rodzicami w pierwszym miesiącu pobytu dziecka w szkole. 4. Przedstawienie propozycji poszczególnych zespołów i dyskusja na temat możliwości ich wykorzystania przez nauczycieli, wychowawców świetlicy i innych pracowników szkoły. 	<p><i>Kto przychodzi do szkoły – dziecko czy uczeń?</i> Małgorzata Skura, Michał Lisicki (rozdz. 1. w: Na progu. Ile w dziecku ucznia, a w nauczycielu mistrza? O co chodzi w pierwszej klasie?)</p> <p>Włączanie rodziców w edukację dzieci Marzena Kędra</p> <p>Scenariusz spotkania z rodzicami dotyczący specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci 6-letnich Katarzyna Leśniewska</p> <p>Rodzice w szkole Katarzyna Leśniewska, prezentacja</p> <p>Materiały do polecenia rodzicom:</p> <p>Jak kochać i wymagać Poradnik dla rodziców Joanna Sakowska</p> <p>Świerszczyk. Magazyn dla Rodziców</p>	<p>Kwiecień</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy</p>

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 3 Włączanie rodziców w życie klasy i szkoły</p> <p>Cel: Opracowanie propozycji działań integrujących społeczność szkolną i aktywizujących rodziców</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza podstaw prawnych dotyczących udziału rodziców w działaniach dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych szkoły pod kątem: <ul style="list-style-type: none"> • kompetencji rodziców wynikających z zapisów prawnych, • praktyk stosowanych w szkole w zakresie wykorzystywania powyższych kompetencji. 2. Dyskusja na temat korzyści wynikających z aktywnego udziału rodziców w życiu szkoły. 3. Opracowanie banku pomysłów służących aktywizowaniu rodziców i włączaniu ich do działań na rzecz szkoły z uwzględnieniem ich udziału w: <ul style="list-style-type: none"> • realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego (np. lekcje prowadzone przez rodziców/z udziałem rodziców), • działaniach integrujących całą społeczność szkolną (np. imprezy, projekty, inicjatywy itp.), • nawiązywaniu współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym i budowaniu jej zewnętrznego wizerunku (np. festyny, koncerty). 	<p>Ustawa z dnia 7 września 1991. r o systemie oświaty z późn. zm.</p> <p>Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela z późn. zm.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego z późn. zm.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół z późn. zm.</p> <p>Włączanie rodziców w edukację dzieci Marzena Kędra</p>	<p>Czerwiec</p>	<p>Działanie w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki przez sześciolatka</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy, dyrektora, przedstawicieli rady rodziców</p>

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
		<p><u>Rodzice w szkole, przedszkolu, na osiedlu</u> Grzegorz Całek, Anna Poraj (fragmenty rozdziału <i>Działalność rady rodziców</i>, w nim m.in. przykładowe działania rodziców związane z rozwiązywaniem problemów w szkole, sposoby aktywizowania rodziców do działań w szkole)</p> <p><u>Rada rodziców w pytaniach i odpowiedziach</u> Grzegorz Całek</p> <p><u>Współpraca z rodzicami</u> <u>Rodzice partnerami w tworzeniu i realizacji strategii rozwoju szkoły</u> Elżbieta Nadziakiewicz</p> <p><u>Prezentacja Zespołu Szkół w Łajskach</u> obrazująca efekty współpracy nauczycieli i rodziców</p>		

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Tematy spotkań	Działania	Materiały edukacyjne	Termin realizacji	Uwagi
<p>Spotkanie 4 Trudne sytuacje w relacjach z rodzicami</p> <p>Cel: Doskonalenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach komunikacyjnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana doświadczeń na temat trudnych sytuacji dotyczących kontaktów z rodzicami i wybranie kilku z nich do dalszej analizy. 2. Przeanalizowanie w zespołach wybranych sytuacji z określeniem: <ul style="list-style-type: none"> • przyczyn danej trudności, • działań zaradczych, które może podjąć nauczyciel, z ewentualnym wsparciem ze strony specjalistów szkolnych (psycholog, pedagog), • działań zaradczych, które powinny być podjęte na poziomie całej szkoły, • skutecznych sposobów komunikacji w wybranej sytuacji problemowej. 3. Prezentacja wypracowanych rozwiązań i dyskusja. 4. Opracowanie i ewentualne przećwiczenie skutecznych komunikatów do zastosowania w wybranych sytuacjach. 	<p><u>Metody rozwiązywania konfliktowych sytuacji w szkole</u> Hanna Gasik</p> <p><u>Szkoła jako organizacja ucząca się-rola zewnętrznego wsparcia</u> (rozdz. 3–6)</p>	<p>Październik, listopad</p>	<p>Działanie w roku szkolnym, w którym sześciolatek uczy się w I klasie</p> <p>Udział nauczycieli świetlicy, psychologa, pedagoga</p>

Ośrodek Rozwoju Edukacji jako wydawca niniejszego materiału edukacyjnego oświadcza, że dokłada wszelkich starań aby przestrzegać zobowiązań, wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Jednak w przypadku jakichkolwiek wątpliwości z Państwa strony prosimy o kontakt z wydawcą.

www.ore.edu.pl
ore@ore.edu.pl

T U J E S T E Ś M Y

Ośrodek
Rozwoju Edukacji
Al. Ujazdowskie 28, 00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax: 22 345 37 70

Ośrodek
Rozwoju Edukacji
ul. Polna 46a, 00-644 Warszawa
tel. 22 570 83 00
fax: 22 825 23 67

Instytucja Pośrednicząca
II stopnia dla Priorytetu III PO KL
Al. Szucha 25, 00-918 Warszawa
tel. 22 34 74 850
fax 22 34 74 851

Centrum Szkoleniowe
w Sulejówku, ul. Paderewskiego 77
05-070 Sulejówek
tel. 22 783 37 85

